

Verslag bezoek Stellenbosch

Aanleiding bezoek

Na verschillende evaluatiemomenten in Dilbeek en in Stellenbosch en naar aanleiding van de federale evaluatie in het kader van de gemeentelijke samenwerkingen, werd beslist om de stedenband met Stellenbosch verder te zetten. De focus op jeugdwerking verschuift naar een samenwerking op vlak van openbare reinheid, lokale en sociale economie. Ondertussen wordt het jeugdwerkmodel van de Groendalwijk (stedenbandwerking die Dilbeek ondersteunde sinds 2002) gekopieerd naar twee andere achtergestelde woonwijken.

Een instap in het federaal meerjarenplan werd door de werkgroep afgeraden gezien de prille samenwerking rond de nieuwe thema's. Vooraf aan een verdere subsidieaanvraag via Dilbeek moet aangetoond worden dat alle subsidiekanalen in Zuid-Afrika werden aangesproken.

Tijdens het werkbezoek werd de nieuwe richting van de stedenband opgevolgd. Er werd aandacht besteed aan de jeugdwerking in de township Groendal, aan sociale economie, lokale economie en aan afvalverwerking. De kosten verbonden aan het werkbezoek kaderen binnen de subsidie van het Vlaams Impulsbeleid ontwikkelingsamenwerking. Volgende personen namen deel aan het bezoek: Sofie Deleu, Véronique De Buyst, David Robberechts en Karel De Ridder.

Omgeving en geografie

Stellenbosch telt officieel 155.733 inwoners. Het aantal neemt nog steeds toe door de plattelandsvlucht uit de Oost-Kaap en vanuit buurlanden zoals onder andere Zimbabwe. Er zijn momenteel 6 miljoen Zuid-Afrikaanse belastingbetalers die 55 miljoen mensen onderhouden.

De crisis slaat ook in Stellenbosch hard toe: er staan momenteel 150 boerderijen te koop in de wijnregio, British American Tabaco Australië – BTAT verlaat Stellenbosch, 250 mensen verliezen hierdoor hun job. Een grote zagerij vertrekt ook uit Stellenbosch waardoor nog eens 250 mensen op straat komen te staan. Stellenbosch voelt de klappen van de wereldwijde crisis. De stad wil dit aanpakken door in de landbouw meer in te zetten op groenten en fruit. Er kunnen 3 oogsten per jaar gegeneerd worden door het geschikte klimaat.

De bouwsector in Stellenbosch blijft wel stijgen. Het is één van de duurste gemeenten om te bouwen. Dit komt door een toenemende interesse voor studentenvoorzieningen en senioren die er willen overwinteren.

Thema's

Local Economic Development (LED)

Contactpersonen : Moses Widmark

Strategische planning : Nickie Duplessis

LED heeft 4 personen in dienst en stelt 600 mensen te werk. Er wordt gefocust op 18 tot 25 jarigen.

LED werkt aan afspraken met de boeren. Er wordt een nieuwe richting uitgewerkt voor de 'emerging farmers' met aandacht voor duurzame landbouw. De huidige landbouw kampt met diefstallen van de oogst, een tekort aan irrigatie en de landbouwers hebben te weinig kennis van ondernemerschap.

LED werkt met Community Districts for Tourism. De stad wil een nieuw toeristisch kader uitbouwen met aandacht voor nieuwe markten. Zo wil men in Franschoek werk maken van de dam. Het is nog wachten op de overdracht van eigendom van de nationale overheid naar de lokale overheid.

In de toekomst staan maandelijkse samenkomsten op het programma met afgevaardigden van de adviesraden. De raden moeten beter beheerd worden (verslagen, budgetbeheer...cfr later in verslag).

LED stelt voor om geen mentors uit België over te vliegen maar eerder gepensioneerde ondernemers uit Stellenbosch in te schakelen voor de begeleiding van de lokale ondernemers. Dit is belangrijk om weten voor de mensen van Exchange. Zij laten immers meestal zelf hun mensen overvliegen.

BBUS (FISBA, Jamestown) / Trias / Nafcoc

BBUS (Black Business Unities Stellenbosch) is een overkoepelend orgaan voor FISBA, KISBA, Simonsberg, Jamestown en Klapmuts. BBUS is de gesprekspartner voor Stellenbosch met de 'adviesraden lokale economie' (vanuit de townships), zoals wij ze kennen. Tijdens het gesprek waren afgevaardigden van Nafcoc (National African Federated Chamber of Commerce and Industry) en Trias (Steven Miller) ook aanwezig.

Het doel van de bijeenkomst was om zicht krijgen op de huidige situatie betreffende lokale economie en bekijken wat de mogelijkheden zijn.

Momenteel bestaat er een 'Memorandum of Understanding' tussen de gemeente Stellenbosch (departement lokale economie) en BBUS. Dit is een goede basis. Toch is er nog een lange weg te gaan. Bijvoorbeeld, 98% van de ondernemers zijn blank. De overheid voorziet landhervorming te doen, doch de voorbije jaren werd slechts 1% gepresteerd. Dit is het slechtste resultaat voor heel Zuid-Afrika. Ras en origine blijven bepalend wat betreft ondersteuning van de gemeente, volgens BBUS. BBUS wil zich op twee andere gebieden ook inzetten: *economic transformation* en *entrepreneur development*. BBUS heeft naar eigen zeggen een tekort aan capaciteit, inkomsten (fondsen of startkapitaal), skills en training en toegang tot de economische markt. De statistieken en

data die zij krijgen zijn volgens hen incorrect. 'Zwarten genieten niet mee van de inkomsten van het toerisme'.

De Memorandum of Understanding wordt binnen een zestal maanden geëvalueerd en er wordt bekeken of er verandering is geweest. Ze willen met deze memorandum samenwerken op drie vlakken: jobs, skills, training.

Er is nood aan een beter ontwikkeld BBUS. Er bestaan (nog) geen statuten en mandaten in deze organisatie. De gemeente zal inzetten op het uitbesteden van deze expertise. In die zin zal worden geïnvesteerd in het verder uitbouwen van BBUS als gestructureerde adviesraad. Eventueel kan er worden ingedeeld per sector. Daar kan Ex-Change een rol spelen. Nafcoc zal bekijken wat zij eventueel kunnen betekenen voor het departement lokale economie. Zij overwegen in de toekomst eventueel een afdeling op te richten in Stellenbosch. Het zou een goede zaak zijn, indien zij dan ook vertegenwoordigd worden in de raad van BBUS. Voor Trias ligt dit moeilijker, gezien zij contractueel gebiedsgebonden zijn. Eventueel kunnen wij bekijken waar dit kan uitgebreid worden. Zij kunnen de noden herbekijken en hun werking heroriënteren.

De samenwerking met SEDA (zie hieronder) verloopt momenteel niet vlot, gezien daar op zich in de organisatie problemen bestaan. Een vertegenwoordiging van SEDA in de raad van BBUS is een opportuniteit.

SEDA (Small Enterprise Development Agency)

Contactpersoon : *Quinton Coetzee*

SEDA is een jonge (sinds 2004) nationale organisatie die kleine en middelgrote bedrijven ondersteunt, helpt ontwikkelen en promoot. Te vergelijken met UNIZO hier bij ons. Ook bij SEDA dienen de leden lidgeld te betalen. De hoofdactiviteit is het geven van opleidingen, trainingen en ondersteuning aan opstartende zelfstandigen en bedrijven. Ze boeken resultaten maar hebben te kampen met te veel administratie, te weinig infrastructuur en te weinig budget.

SEDA organiseert maandelijks workshops onder andere voor de ondernemers van Kayamandi (township Stellenbosch). Zo bieden ze steun bij het opmaken van een businessplan en financieel plan. Het organiseren van deze workshops is op zich een goed initiatief maar niet voldoende om de plaatselijke bevolking te stimuleren zich te vestigen als entrepreneur. Het aanbieden van microkredieten, al dan niet via een private stakeholder, zou hier een uitkomst kunnen bieden.

SEED (Stellenbosch Entrepreneurs Enterprise Development)

Contactpersoon: nic@seedsa.org.za, tel 0825645663

SEED ontwikkelt ondernemerschap daar waar geen kansen beschikbaar zijn. SEED is in het bijzonder gericht op huisvrouwen die hun huis niet kunnen verlaten omdat ze gehandicapt zijn of voor de kinderen zorgen enz. Ze stellen hun huis beschikbaar voor hun onderneming. De activiteiten zijn gericht op onder meer muzikanten, kruidenmedicatie, kookdemonstraties, filmpjes en foto's uit de jaren 60 en andere creatieve zaken. De grootste uitdaging is dat deze kansarme mensen beschikbaar moeten zijn 24/7 om toeristen te ontvangen en rond te leiden.

Als een organisatie als SEED promotie willen maken voor hun 'alternatieve toeristische rondleidingen' in de formele *guesthouses*, dienen ze 20% van de boeking aan deze *guesthouses* af te dragen.

Voorbeeldproject : Kayamandi Creative District KCD is een onderdeel van SEED. Via KCD kan een bezoek gebracht worden aan 6 huizen. De eigenaars vertellen waar ze goed in zijn. Alles gebeurt in hun eigen huis of tuin.

De verantwoordelijke van KCD vraagt hulp in de vorm van studenten die er hun stage willen uitvoeren. Een stageperiode van 4 tot 8 maanden is voldoende.

Het is mogelijk om reclame te maken voor hun werking via de website van de gemeente. Maar deze is op dit moment nog niet geschikt ter promotie van sociale economieprojecten.

KCD heeft naast hun toeristische activiteiten ook een App ontwikkeld om lokale ondernemers te promoten bij grote bedrijven.

KCD heeft eveneens een project in Flokkenburg, een wijk van 160 families waar geen elektriciteit noch water beschikbaar is. Er is slechts een tap beschikbaar op 300 meter. Hiervoor hebben ze het Khayapower project ontwikkeld. Via zonne-energie kunnen ze tegen een kleine prijs een batterij opladen. Een deel van hun betaling wordt gespaard om hen na 15 opladingen een zonnepaneel te geven. Hiermee kunnen ze licht, gsm, vuurtjes en een frigo laten werken.

Stellenbosch Crafts Alive

Deze sociale economie organisatie werft werklozen aan en traint hen in technische vaardigheden. De projecten worden uitgebouwd in 10 wijken. Er zijn mensen die het handwerk maken en er wordt gezocht naar een afzetmarkt in massa. Ze richten zich op 100 werklozen waaronder gehandicapten. De komende drie jaren plannen ze om daaruit 75 zelfstandige ondernemers te krijgen. Momenteel zijn ze opgestart in de toeristische dienst van Stellenbosch: Stellenbosch 360.

De meerwaarde is dat de ondernemers gedurende 3 jaren worden begeleid. Hun probleem is de toegang tot de markt, de kwaliteit van de producten en het ontbreken van de skills.

Grootste uitdaging is de marketing. Ze zoeken een verkopersteam en willen de *retail* uitbouwen in de stad en erbuiten. Mogelijke samenwerking: een expo in Westrand of in het klein verdelen in Oxfam.

De gemeente ondervindt massaproductie uit India. Dit is concurrentie voor de lokale producent. Wij kunnen de werking van onze streekproducten en Fairtrade gemeente doorgeven aan Widmark. Het zou goed zijn als zij een pakket uitwerken zoals bij SEED waarbij een tour in de *township* wordt gevolgd.

SCA kan 25% investering krijgen door de gemeente en 75% door privé investeerders. Het is niet meteen de bedoeling dat Dilbeek hierin investeert, wel kunnen we hen ondersteunen in de marketing en eventueel in opleidingen.

De gemeente zou ook een ruimte ter beschikbaar moeten maken om handwerk te kunnen aanmaken.

Voorstel: expo opzetten rond stedenband en de scholenbanden.

Bezoek aan boerengemeenschap

Door de gemeente wordt een oppervlakte van ongeveer 50 hectare landbouwgrond ter beschikking gesteld aan een tiental lokale boeren. Dit gebeurt onder begeleiding van een trajectbegeleider.

Hier bestaat een problematiek van oogsten die mislukken door de droogte. Evenwel is er te weinig water beschikbaar en neemt de gemeente hierin te weinig initiatief om daar verandering in te brengen.

Het gevoel leeft hier soms dat er meer wordt geïnvesteerd in zwarte gemeenschap dan in de kleurlingen gemeenschap.

De boerengemeenschap werkt wel met vooral buitenlandse landarbeiders uit Kayelitsha (Cape Town township)

Toerisme

Tourist Office Franschhoek

Contactpersonen : *Jomine Johannes en Carmen Kleinschmidt*

TOF (Franschhoek Wine Valley) is een onafhankelijke organisatie. De organisatie wordt gesubsidieerd door de stad Stellenbosch.

Jomine is de jeugdcoördinator voor Franschhoek. Via het bureau voor toerisme worden verschillende jeugdactiviteiten gesteund, waaronder Literacy Festival. Er wordt ook samengewerkt met de scholen en ze hebben een aanbod van lokale ondernemers in de township gebundeld in de 'Rond en Bont'-route. Het aanbod beperkt zich wel tot Franschhoek.

De toeristische dienst kan zo lokale ondernemers promoten en opleiden als de ondernemers geregistreerd zijn. Hier is een samenwerking met SEDA zeker interessant, al dan niet noodzakelijk.

De lokale ondernemers die ze willen bereiken, dienen hiervoor in orde te zijn qua administratie en dienen een opstart premie van 700 SAR (40€) te betalen. Dit bedrag ligt hoger dan het bedrag dat een gevestigde ondernemer dient bij te dragen (350 SAR/20€) Dit bedrag kan wel eventueel maandelijks afbetaald worden.

De toeristische dienst zal onderzoeken in welke opleidingen Dilbeek eventueel aanvullend kan zijn zonder opleidingen te dupliceren.

Om toeristen naar de townships te brengen, dient er een integraal programma te worden aangeboden. Men kan niet naar de townships zonder begeleiding omwille van het gevaar en puur uit sensatie.

TOF plant eveneens eco-toerisme uit te bouwen aan de Bergriverdam. Dit wordt nog een werk van lange adem. De wegeninfrastructuur dient er zich niet toe.

Tourism Office to Levona's Teagarden

Pniel is een aangenaam dorpje met hoofdzakelijk afstammelingen van vrijgekomen slaven waar de toeristen doorrijden op hun weg van Stellenbosch naar Franschhoek. We bezochten er het Pniel museum en vernamen dat de gemeenschap zichzelf zelfstandig opwerkt. Wie er goed belangrijk vindt, zal dit museum een interessante tussenstop vinden. Daarnaast is er jaarlijks een herdenking op 1 december van de vrijlating van de slaven en wordt er de slavenbel geluid met animatie door de lokale gemeenschap!

Vandaar werd Lanquedoc gemeenschap aangedaan. We bezochten er de kerk en een typische woning. Deze woningen werden verkregen van Sir Herbert Baker, een Brits architect de heel wat kerken, scholen en huizen in Zuid-Afrika ontwierp. Veel van de mensen uit Languedoc worden tewerkgesteld bij de lokale wijnboeren zoals Boschendaal en Thelema Mountain Vineyards.

Lumley's place, een guesthouse, heeft ons de lunch aangeboden. Daar werd ons verteld dat het niet gemakkelijk is om toerisme aan te trekken in een plaatselijke guesthouse. Het is zoeken naar mogelijkheden om promotie te maken.

Aansluitend deden we Kylemore Imbali Crafters aan, een sociaal tewerkstellingsproject van een ngo waarin handgemaakte kunst wordt gemaakt. Deze worden ter plaatse en in winkeltjes verdeeld en bij Stellenbosch 360.

Stellenbosch 360

Stellenbosch 360 is het officieel toerismepunt. Zij worden gedeeltelijk gesubsidieerd door de gemeente. Stellenbosch 360 promoot vooral de meer 'gegoede' toeristische trekkers, zoals de wijnroutes. De accommodatie dient aan een bepaalde standaard te voldoen, alvorens zij tegen betaling in de brochure worden gepromoot.

Stellenbosch 360 beweert ook voor de lokale gemeenschap in te staan. Zo kan men aan een gereduceerd lidgeld deel uitmaken van hun organisatie. Zo helpt men naar eigen zeggen de beginnende ondernemers op te starten en hen een aantal talenten aan te leren.

De waarheid ligt echter ergens in het midden. Ze betalen minder lidgeld, doch worden door de organisatie, het toeristisch bureau, nergens gepromoot. Ze worden niet mee opgenomen in de bestaande brochure, noch wordt er via flyers of andere brochures hun bestaan aangegeven of gepromoot.

Townships en ondernemerschap

Kayamandi – township Stellenbosch centrum

Onder begeleiding van plaatselijke gids Vuyo.

In Kayamandi zijn veel ngo's actief. Het gaat vooral om ngo's die instaan voor het welzijn van kinderen, ngo's die zich richten tot kunst en cultuur en godsdienstig getinte ngo's.

In Kayamandi zitten een heleboel kleine ondernemers (kappers, kleine winkeltjes, artistieke bezigheden ...). Het probleem met deze ondernemers is dat ze hun waren niet tot op de (lokale) markt krijgen. Ze starten een business, doch krijgen hun goederen moeilijk verkocht.

Vanuit de gemeente bestaan er momenteel 2 plaatsen, waar deze ondernemers hun goederen eventueel aan de man kunnen brengen.

Vooreerst is er 'Braak' een groen stuk in het centrum van de stad, waar markten kunnen plaatsvinden. Volgens de lokale ondernemers is zo'n plaats niet betaalbaar voor hen.

Daarnaast bestaat er de "Corridor". Een soort van rond gebouw, ingedeeld in kleine lokalen / winkeltjes, rond een open plein. Dit bevindt zich aan de rand van de stad en de rand van de sloppenwijk. Het gebouw staat het grootste deel van de tijd leeg. Dit is onder andere te wijten aan slecht beheer. De Corridor wordt momenteel beheerd door het departement lokale economie. Het is oorspronkelijk geen project van Widmark Moses geweest. De reden waarom het hele gebeuren niet van de grond wil komen, is ons niet helemaal duidelijk. De Corridor is immers de plaats bij uitstek waar lokale handelaars, entrepreneurs, kunstenaars uit de nabijgelegen wijk Kayamandi hun waren kunnen aanprijzen. Dit zou tegen heel scherpe prijzen kunnen, maar het project mist de nodige ondersteuning vanuit het stadsbestuur. Dit wordt verder opgevolgd, zie verder bij acties.

Vusumzi, verantwoordelijk voor toerisme bij LED, stelt voor om de eerste krotten af te breken en om te bouwen als parking aan het voetbalveld. Om zo toeristen naar de Corridor te lokken en om zo de toegang tot de Corridor aantrekkelijker te maken. Maar dan nog gaat er nood zijn aan promotie en toeristische initiatieven, om mensen daar te krijgen. Dat zou onder andere kunnen via een *shuttle service* onder begeleiding van Vuyo, de plaatselijke gids, die eveneens uit de sloppenwijk komt.

Nu dient de infrastructuur zich immers niet tot het aantrekkelijk tentoonstellen van winkeltjes en dergelijke. De Corridor is, zoals hierboven reeds vermeld, een omheind geheel en naar de binnenkant gevormde galerij. Een beter idee zou zijn om de muren lager te maken en visueel toegankelijker te maken.

Tweede bezoek aan Kayamandi- Paul Rovis

Tijdens een tweede bezoek werd ook kennis gemaakt met een aantal leiders van deze gemeenschap die goed bezig zijn. Het zijn gemotiveerde mensen die meermaals projecten indienden bij de gemeente, doch tot op heden niet de nodige feedback kregen en daardoor ook mogelijke subsidies ontlopen.

Ook hier wordt volgens hen opnieuw te weinig ondersteuning geboden vanuit de gemeente. Deze mensen zijn op zoek naar accommodatie en infrastructuur. De Corridor zou hier zeker in aanmerking kunnen komen, doch opnieuw is dit omwille van onduidelijke redenen niet mogelijk.

Wat hier eventueel wel kan, is dat organisaties in Dilbeek in contact worden gebracht op vlak van culturele initiatieven en workshops.

Langrug township - Groendal

Langrug is qua problematiek en infrastructuur te vergelijken met Kayamandi.

Toch werden recent wegen geasfalteerd, is er een waterbassin voorzien en reeds een vorm van recyclage aanwezig. Een ngo investeert in de installatie van sanitaire blokken. Ook werd door diezelfde ngo een kinderopvang gecreëerd.

Batho's place, een sociaal initiatief, eveneens gesponsord door een ngo, bevindt zich aan de voet van de township. Jammer genoeg wil de huidige eigenaar er geen initiatieven meer in, omdat er te weinig opbrengsten zijn. Zo stond Batho's place ook op het toeristisch programma van een grotere reisorganisatie. Het werd geïntegreerd in de toer. Momenteel wordt dit dus niet meer aangeboden. Dit is een gemiste kans.

Indoor sporthal – Score

Gezien de bestaande jeugdwerkinitiatieven waarin ook Dilbeek jarenlang investeerde, werd een Britse ngo gevonden die naast de township Langrug in Franschoek, een operationeel sportcentrum bouwde. De stad Stellenbosch stelde een andere ngo aan, Score, die de sportwerking in de sporthal ondersteunt. De werking van Score verloopt goed: er is een programma voor naschoolse activiteiten en de sporthal doet dienst als Jongeren Advies Centrum waarbij er allerhande opleidingen worden gegeven met vrijwilligers uit diverse landen. Er bestaan eveneens programma's voor de volwassenen waaronder Yoga en fitness.

In feite wordt de werking van het Mooiwatercentrum (zie vorige projecten stedenband) gedeeltelijk overgenomen in het nieuwe sportcentrum. Zo is er ruimte om te poolen, er is een kleine bibliotheek en een keuken.

We hebben het gevoel dat dit een mooi initiatief is, dat goed functioneert.

Afvalbeleid

Contactpersoon : **Saliem Hardier**

Van 1966 tot 2013 werd er ondoordacht afval gestort in de vallei in Stellenbosch. Probleem was dat er geen strategisch plan was rond afvalbeleid wat resulteerde in een stortplaats van enkele hectaren groot en ongeveer 30 meter hoog. Saliem Hardier werd 3 jaar geleden aangesteld om een afvalbeleid te ontwikkelen.

Momenteel worden vier beleidsplannen op elkaar afgesteld:

- Integrated Waste Management Plan – 3rd generation. 2015-2016 en 2017-2022
- Waste to energy feasibility Study
 - Biocomposter: op basis van voedselafval (zowel verwerkt als niet verwerkt) worden gassen gevormd dewelke kunnen gebruikt worden om te koken of eventueel het opwarmen van water om te douchen. Dit laatste is vooral in de townships interessant, gezien daar geen warm water is voorzien.
 - Bokashi, een natuurlijk product dat wordt geproduceerd op basis van het verwerken van etensresten. Dit resulteert in een vorm van meststof dat kan worden hergebruikt.
- MRF project planning en design
- Municipal Systems Act: Assessment

De grootste uitdaging in de *townships* is het feit dat een groot deel onbereikbaar is voor vuil ophaling. Er zijn weinig geasfalteerde wegen waar een vrachtwagen langs kan. Een oplossing zou kunnen zijn dat er een toegankelijke recyclage unit wordt geïnstalleerd, waar de bewoners hun huisvuil kunnen deponeren.

In blanke woonwijken is het makkelijker om het afval op te halen. De stad moet er over waken dat ze evenwichtig afvalverwerking blijven toepassen zodat de *townships* niet gediscrimineerd worden.

De ophaling via de recyclage units dient dan eveneens te worden toegepast in de hele stad.

Er werd een bezoek gebracht aan verschillende plaatsen en bedrijven die op een of andere wijze bezig zijn met afvalverwerking of recyclage. Het ene functioneerde al wat beter dan het andere.

De namiddag werd gestart op het stort van Stellenbosch, de berg afval hierboven omschreven. Daar is men momenteel bezig aan het afdekken en ingroenen van de afvalberg. Hierdoor krijgt men een groenere omgeving waarbij de opgebouwde methaangassen zullen onttrokken worden en gedurende 8 tot 10 jaar een rendement leveren van 800kW in het lokale waterzuiveringsstation.

Op het stort waren een 40 tal bewoners uit de townships aanwezig. Zij halen recycleerbare materialen uit het vers gestort huisvuil. Dit is niet legaal, maar wordt gedoogd en gereguleerd. Zo mag er maar een maximum aantal mensen tegelijkertijd op het stort aanwezig zijn. Dit om

ongelukken te vermijden. Het is voor deze mensen een bron van inkomsten. Op zich draagt het niet bij tot het reduceren van de afvalberg.

Een ander bedrijf, gelegen in Kaapstad, recycleerde 3 soorten zachte plastic en zetten het om in olie. 1 kilo plastic = 0,8 liter olie! De installatie die de plastic omzet in olie werd voor 1 jaar ter beschikking gesteld door de Japanse uitvinder. Na dit jaar wordt het systeem geëvalueerd en wordt beslist of het al dan niet behouden blijft. *)Bedenking : Is een dergelijke installatie haalbaar als gemeente of kan overwogen worden dit te integreren in het recyclageproces van OVAM of FOSTPLUS?)* In het recyclagebedrijf worden een 300-tal mensen tewerkgesteld, waaronder een 30-tal enkel voor het recycleren van het binnenkomende huisvuil. Dit betekent op zich een grote tewerkstelling van de armere bevolking. Dit zou men niet kunnen waarmaken wanneer men mensen zelf hun huisvuil laat recycleren.

Saliem zag mogelijkheden om in de toekomst overkoepelend / intergemeentelijk te gaan samenwerken. Zo kan bijvoorbeeld het plastic van Stellenbosch gerecycleerd worden in dit bedrijf in Kaapstad. Dit zou tevens kostenbesparend zijn. Het uitgespaarde geld kan worden geïnvesteerd in de townships.

Te bekijken: Hotel Verde, het groenste hotel ter wereld in de buurt van Cape Town. De gasten ontvangen er in ruil voor fitness waarde jetons. De fitness toestellen leveren nl. energie die meteen in het hotel wordt gebruikt

Scholenband

Groendal Sekondary

Van donderdag 4 februari 2016 tot vrijdag 12 februari 2016 bezoeken 5 leerlingen en 2 leerkrachten van RC de Groendal Sekondary School. RC heeft een wagen gereserveerd voor dit bezoek.

Reginald stelt voor om meer vrije tijd te voorzien in plaats van het programma te overladen met bezoeken.

Voorstel programma:

- Vrijdag: Kaap Agalhus, het zuidelijkste punt van Zuid-Afrika
- Zaterdagavond: Franschoek
- Zondag: Capepoint en Waterfront
- Maandag tot vrijdag: mee schoollopen

De rest van het programma wil Reginald samen met de leerkrachten verder uitwerken. Tot nu toe was het niet gelukt door de drukte van de examenperiode.

Reginald vraagt of de stad Stellenbosch mee de onkosten voor brandstof kan bekostigen. Dit is niet nodig omdat RC voldoende inkomsten heeft om de kosten voor het werkbezoek te financieren (via de RIS, VVOB en eigen middelen).

Groendal Sekondary voorziet alle maaltijden. Telkens één avond in Paarl en één avond in Franschoek bij één van de leerkrachten.

Stellenzicht

Kennismaking met Dale, de rechterhand van de directeur en introductie over Jamestown, de eerste woonwijk waar integratie wel gelukt is.

Jeremy briefte ons over de scholenband en de voorbereiding van het bezoek: de schoollink zit in een 2de fase. Jeremy heeft met Ben contact en bereidt samen met Ben het programma voor onder andere met een bezoek aan de Hospice. Er werd accommodatie geregeld in Strand aan 120SAR/dag. Momenteel zoeken ze wel nog naar transport.

Stellenzicht heeft 3 leerlingen geïdentificeerd die naar Don Bosco kunnen komen. Er wordt budget gezocht om de leerlingen naar Dilbeek te laten overkomen.

Actiepunten

Afvalbeleid Stellenbosch hanteert andere en nieuwe technieken. zie eerder onder de rubriek Afvalbeleid.

Dilbeek

- De compostversneller *Kobashi* past binnen het Klimaatactieplan.
- Info over een fietsproducent uit Dilbeek wordt doorgegeven aan Quattro voor de opmaak van de *recycle cyle*. Hiermee kan dan afval worden opgehaald binnen de smalle aardewegen in de townships.
- Advies van de deskundige Afvalbeleid uit Stellenbosch op het afvalbeleid van Dilbeek.

Adviesraad voor lokale economie

Situatie

Black Business Unit Stellenbosch (BBUS) beschikt niet over de nodige capaciteiten om de communicatie tussen de ondernemers en de stad op te nemen. Ze hebben geen visie, geen missie, geen infrastructuur, geen plan,... TRIAS, de partner van UNIZO in Zuid-Afrika, kan deze opstart niet ondersteunen omdat hun strategisch plan 2016 tot 2018 focust op 27 andere gemeenten in de West-Kaap, maar niet op de stad Stellenbosch. NAFCOG, de Kamer van koophandel van de zwarte ondernemers wil momenteel nog niet betrokken worden in het verhaal.

Dilbeek

- Info over statuten en reglement van de Raad voor Lokale Economie overmaken aan het Departement voor Lokale Economie (LED) in Stellenbosch.
- Link met bedrijven: Bizerba, Metabo,... De lijst van Dilbeekse bedrijven wordt overgemaakt aan LED Stellenbosch en gescreend op aanwezigheid in regio Stellenbosch.
- De mogelijkheid om de TRIAS werking uit te breiden met de stad Stellenbosch. Na te vragen bij David Maenaut (Vlaams afgevaardigde voor Zuid-Afrika) en bij Bart Palmaers (VVSG).

Stellenbosch

- Begeleiding van BBUS bij de ontwikkeling tot een volwaardige adviesraad. Hiervoor zal de stad een gepensioneerde ondernemer inschakelen.
- Er worden overlegmomenten ingericht per sector. Deze worden gelinkt met organisaties zoals Ex-Change.
- Ondersteunen van de boeren door te investeren in wateropslag.

Marketing lokale ondernemers uit de townships

Doel

Toerisme in Stellenbosch uitbreiden met duurzaam toerisme gericht op actieve reizigers. De toeristische dienst van Stellenbosch centrum, Stellenbosch 360, werkt stiefmoederlijk samen met lokale ondernemers uit de townships. De infodiensten uit Franschhoek en Pniel hebben wel interesse om dit mee te ondersteunen maar werken elk op zichzelf.

Dilbeek

- Bestaande lijst met ondernemers overmaken aan Stellenbosch en komen tot een gemeenschappelijke lijst.
- De ontwerplijst met ondernemers publiceren via een website en deze linken met de website van Dilbeek. De website promoten bij avontuurlijke reizigers, oa bij Joker reizen.
- Opmaak van een kaart en deze promoten via reisbureau's (vb. Postiljon) en via Westrand.
- Sociale tewerkstelling ondersteunen door import van Zuid-Afrikaans handwerk te verdelen via Oxfam en Westrand.

Stellenbosch

- Vraag aan Stellenbosch 360 om de ondersteuning van lokale ondernemers ernstig te nemen.
- Voorwaarden opstellen om op de ondernemerslijst te staan en de lijst aanvullen met nieuw gekende organisaties zoals Crafts Alive, SEED,...
- Website linken aan de gemeentelijke website
- Micro financiering (Grameen Bank) is interessant omwille van het plannen in een onderneming aan te leren. Niet zozeer omwille van de financiën. LED vreest dat het geld wordt uitgegeven aan andere zaken dan aan hun onderneming.

Operationeel maken van de marktplaats - Corridor

Situatie

De Corridor is een marktplaats met verschillende lokalen waar kleine ondernemers hun waren kunnen verkopen. De Corridor is eigendom van de stad. De marktplaats is niet zichtbaar van op de straat, heeft nauwelijks parking en moet bereikbaar gemaakt worden met de fiets of via een *shuttle service* vanuit het centrum. De Corridor werd

opgericht in 2005 maar staat leeg. In 2009 werden naar aanleiding van het WK voetbal contracten afgesloten maar het centrum werd slecht beheerd.

Stellenbosch

- Tegen 15 december 2015 verwacht de stad nieuwe beheersvoorstellen. Deze worden geëvalueerd en op basis hiervan worden nieuwe contracten afgesloten met huurders. Voor 400 SAR/maand (24€/maand) kunnen ondernemers dan een lokaaltje huren. De heropstart van de Corridor is voorzien voor februari 2016.
- Organisatie en promotie van een wekelijkse markt, oa met een marktleider en met transport vanuit het centrum.

Dilbeek

Wanneer Stellenbosch zorgt dat de site operationeel wordt kan Dilbeek de verfraaiing van de site op zich nemen.

Sociale tewerkstelling

Situatie

Werklozen die geregistreerd staan als werkzoekenden hebben recht op een uitkering. De databank wordt om de 6 maanden uitgekuist om oude gegevens te verwijderen. Aan de werklozen dus om zich telkens aan te melden.

Dilbeek

Presentatie over 'artikel 60' en technische voorwaarden voor openbare aanbestedingen overmaken aan LED Stellenbosch

Samenwerking met Stellenbosch Universiteit

Situatie

Er zijn momenteel geen projecten tussen Stellenbosch University (SU) en de Katholieke Universiteit van Leuven (KUL) die in het verlengde liggen van de stedenband. De lopende projecten zijn ofwel onderwijs- of onderzoek gericht.

De stad Stellenbosch, Departement Community Development, Planning and Economic Development werkt reeds samen met Community Interaction in verband met het Virtual Social Network. Dit netwerk brengt vraag en aanbod in de sociale sector samen. Ze willen dit ook linken met het IDP (Integrated Development Plan = meerjaren beleidsplan waarbij veel aandacht gaat naar inspraak van de gemeenschappen). Op deze manier zou het bv. makkelijker worden om in het kader

van *substance abuse* een geschikte ngo in de buurt te vinden. Of om in het kader van *Early Childhood Development* een geschikte trainer te vinden.

Dilbeek

- De jeugdwerking in Groendal linken met Academics For Development – KUL
- Het JAC in de sporthal ism SCORE linken aan FABER (faculteit beweging & revalidatie KUL). FABER begeleidt Belgische topatleten die in Stellenbosch trainen. Misschien zijn ze te motiveren om iets te ondernemen voor de lokale jeugd, vb. in de sporthal aan Groendal
- Youth Sport Initiative (YSI) focust zowel op onderwijs als op sport. YSI wordt blijkbaar door verschillende partners georganiseerd: naast *Community Interaction* is er ook *SU Sport Performance Institute – SUSPI*, te vergelijken met een onderdeel van het sportkot bij de KUL en Humboldt Universiteit, Berlijn. SUSPI heeft ook aandacht voor de begeleiding van andersvalide atleten en kinderen.

Contactgegevens

Saliem Haider, Solid Waste Management, saliem.haider@stellenbosch.gov.za, 00 27 21 808 8241

Vusumzi Zwelendaba, Enterprise Development & Informal Trading, LED & Tourism, vusumzi.zwelendaba@stellenbosch.gov.za

Jomine Johannes, Development coordinator, development@franschhoek.org.za, 00 27 21 876 2861

Carmen Kleinschmidt, office@franschhoek.org.za, 00 27 21 876 2861

Clr./Rdl.Sophie Louw, LED, Tourism & Agriculture, Sophie.louw@stellenbosch.gov.za , 00 27 21 808 8009

Clr. Donovan Joubert, Donovan.joubert@stellenbosch.gov.za, 00 27 21 808 8290

Annemarie Ferns, annemari@stellenbosch360.co.za, 00 27 82 309 7400

Burgemeester Conrad Sidego, Conrad.sidego@stellenbosch.gov.za, 00 27 21 808 8002

LD Van Vuuren, Quattro, ld@quatfin.co.za, 00 27 73 921 4825

SEDA, Quinton Coetzee, qcoutzee@seda.org.za, 00 27 21 861 4800